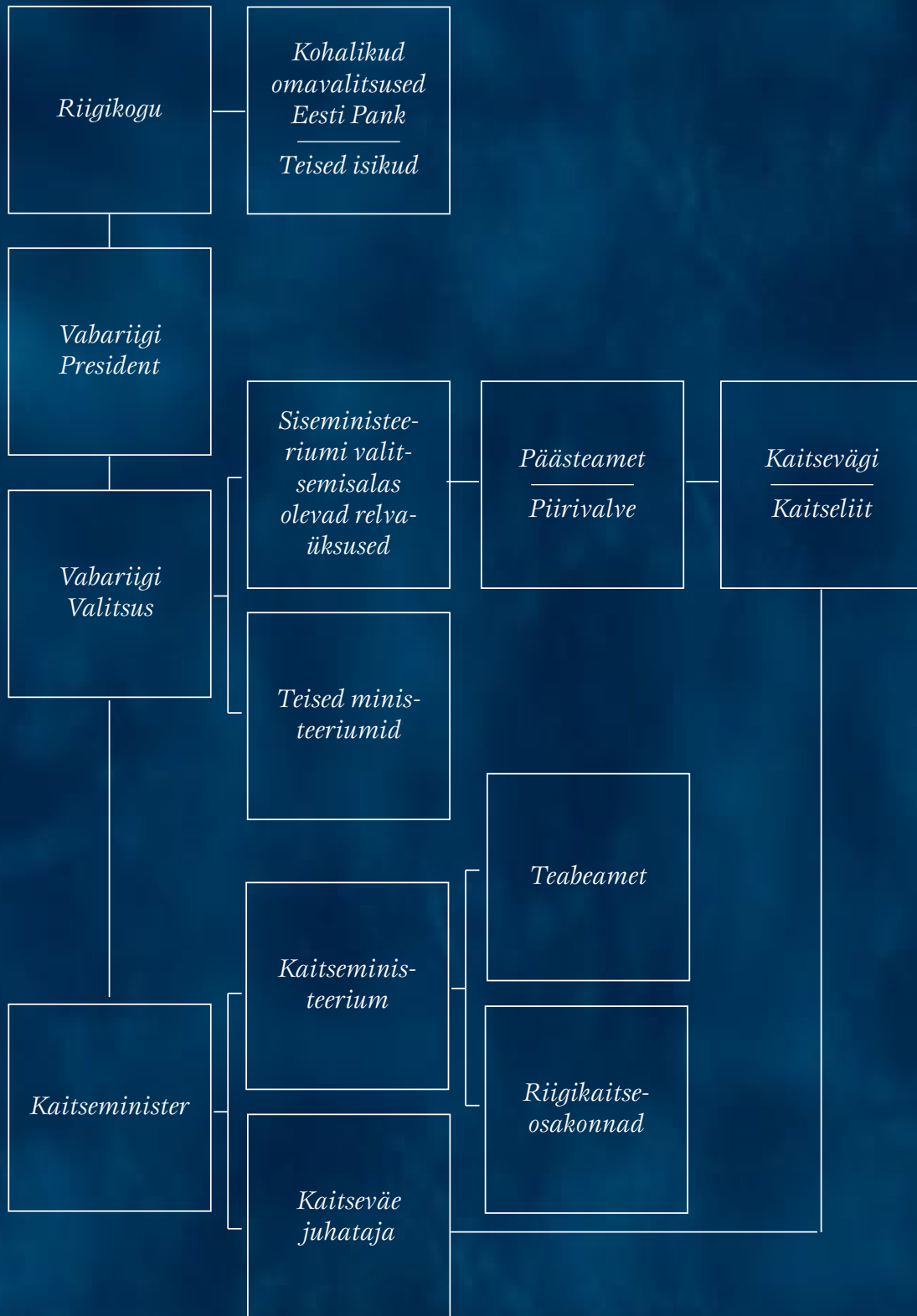

Eesti kaitsejõud 2003-2006

Riigikaitse juhtimisstruktuur

NATO läve- pakul

Prahas 2002. aasta novembris toimunud NATO tippkohtumisel sai Eesti kutse alustada liitumisläbirääkimisi NATO-ga. Liitumiskutse tähendab põhimõttelist muutust Eesti julgeolekupoliitilises olukorras ning meie vastutuses Euroopa julgeoleku ja stabiilsuse tagamisel. Kaks aastat tagasi toimunud kaitsejõudude struktuurireformi peamiseks tulemuseks on struktuuri lihtsustamine. Nüüd, kui Eesti kaitsevägi on lõimumas NATO relvajõududega muutub ka meie riigi kaitsekontseptsioon osaks alliansi kaitsekavadest. 2003. aasta jooksul, lähtudes NATO kaitseplaneerimise protsessi põhimõtetest ja soovitud arendatakse ka Eesti riigikaitse struktuuri. Selleks:

1) pöörata Eesti kaitsejõudude arendamisel peatähelepanu NATO kõikideks operatsioonideks võimelistele ja NATO kriteeriumitele vastavatele ümberpaigutatavatele üksustele;

2) tagada NATO operatsioonide ja õppuste korraldamise jaoks vajaliku vastuvõtva riigi toetuse väljaarendamine Eestis;

3) täpsustada territoriaalkaitse struktuuri ülesandeid, vähendada olulisel määral selle suurust ja väljaarendamiseks planeeritavaid ressursse;

4) täpsustada siseministeeriumi valitsemisalas kaitsejõudude operatiivstruktuuri koosseisu jaoks ettevalmistatavate üksuste ülesandeid ja mahtu.

2002. aastal oli kaitseväge areng suunatud eelkõige NATOga liitumise ettevalmistustele läbi üldise kaitsevõime arendamise ja NATOga koostegutsemisvõime parandamise. Maa-väge peamine tegevus oli seotud jalaväebrigaadi väljaarendamisega ja rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks vajalike üksuste ettevalmistamisega. Brigaadi esimese jalaväepataljoni ja lahingutoetusüksuste ettevalmistamine lõpeb pataljoni taktikalise grupi õppusega 2003. aasta mais. Samuti jätkus mullu allüksuste ettevalmistamine kiirreageerimispataljonile Scouts-pataljon, eesmärgiga tagada üksuse tegutsemisvalmidus aastaks 2005.

Merevägi keskendus miinisõja võime arendamisele. Eraldi projektina käivitus uue

mereseire süsteemi väljaarendamine, mis viiakse lõpuni 2005. aastal. Õhuvägi keskendus õhuseire arendamisele. Alates 2003. aasta aprillist on töökorras kolmedimensiooniline kaugmaa õhutõrjeradar.

Tõhus areng toimus aasta jooksul ka seadusandluses: Riigikogu poolt kiideti heaks uus "Rahuaaja riigikaitse seadus" ja parandused "Kaitseväeteenistuse seadusse", mis reguleerivad mobilisatsiooni ja kaitseväge reservi küsimusi, samuti "Rahvusvahelise kaitsealase koostöö seadus" ja sidejulgeolekut käsitlevad täiendused "Riigisaladuse kaitse seadusse".

Niisuguste eeltingimuste täitmise puhul saavutavad Eesti kaitsejõud taseme, mis võimaldab täita NATO liikmesusega kaasnevaid kohustusi, eeskätt Põhja-Atlandi lepingus fikseeritud tötust – abistada oma liitlast. Just seepärast oleme seadnud pearõhu vajadusele arendada oma kiirreageerimisvõimet. Pikaajaline Eesti kaitsejõudude arendamise visioon, stabiilsete kaitsekulude tagamine ja ressursside tõhusam juhtimine loob kindlustunde, et Eesti on valmis kandma vastutuvõimelise liitlase koormat.

*Kaitseväge juhataja
viitseadmiral
Tarmo Kõuts*

Kaitseministri ja kaitseväe juhataja prioriteetid 2003. aasta riigikaitse arendamisel

1. LIITUMINE NATO-ga. Välisministeeriumi juhtimisel alliansiga peetavail läbirääkimistel lepatakse kokku liitumispõhimõtted ning Eesti poolt liitumisprotsessi käigus võetavad kohustused ja ülesanded. Läbirääkimistel vastutavad kaitseministeerium ja kaitseväge sõjaliste, informatsiooni ja riigisaladuse kaitse ning riigikaitse valdkonna seadusandlust puudutavate küsimuste eest. Liitumise kontekstis tuleb koostada järjekordne riiklik aastaprogramm (ANP), mis peab muuhulgas sisaldama ka läbirääkimistel kokkulepituid reformide ajakava. Kodutöö NATO-ga integreerumisel peab jätkuma.

2. SÕJALISTE VÕIMETE ARENDAMINE OSALEMAKS NATO JA EUROOPA LIIDU SÕJALISTES VÕI KRIISILAHENDAMISE MISSIOONIDES. NATO ja Euroopa Liidu liikmena peab Eesti olema valmis andma oma panuse nii alliansi poolt korraldatavatesse sõjalistesse kui ka Euroopa Liidu kriisilahendamise operatsioonidesse. Selleks tuleb intensivistada kõigil tasandil kaitseväge kiirreageerimisvõime ja selleks vajaliku operatiivstruktuuri arendamist. Esmatähelepanu tuleb pöörata Scouts-pataljoni mehitamisele, väljaõppele ja varustamisele. Jalaväebrigadi struktuur peab looma pataljoni toetuse ja missioonil hoidmise võimekuse. Pidades silmas

NATO kiirreageerimisjõudude (NATO's Response Force - NRF) loomist, analüüsida Eesti osalemisvõimalusi selles protsessis ning arendada juba olemasolevate sõjaväepolitsei, meremiinitörje ja lõhkekehade kahjutustamise võimele lisaks uusi alliansi poolt tähtsustatud sõjalisi võimeid. Nende sõjaliste võimete arendamisel tuleb teha võimalikult palju koostööd Läti ja Leeduga. Jätkata osalemist KFOR-is Kosovos ning alustada missiooni ISAF-i koosseisus Afganistanis.

3. ÜHINEMINE NATO KAITSEPLANEERIMISSÜSTEEMIGA JA EESTI KAITSEPLANEERIMISE LÕIMIMINE SELLEGA. NATO missioonide, sealhulgas ka NATO territooriumi kaitse planeerimine toimub NATO planeerimisprotsessi kaudu. Selles protsessis panakse alus ka nende vahendite ja sõjaliste võimete loomisele, mis on vajalikud Eesti territooriumi kaitsmiseks. Võrdelise panuse tagamiseks ja oma huvide teadvustamiseks peab Eesti osalema NATO kaitseplaneerimisprotsessis ning harmoniseerima sellega oma siseriikliku planeerimisprotsessi. Planeerimisprotsessis osalemine toob kaasa vajaduse tunda ja hinnata kõikide liikmesriikide, samuti liitumiskutse saanud riikide kaitseplaanid ning hoomata nende koosmõjul tekkivat tervikpilti. Eeldatavalt tuleb planeerimisprotsessi käigus Eesti kaitseplaneerijatel veel kord täpsustada Eesti kaitseväge arenduseesmäärke.

4. SEADUSLOOME JA RIIGIKAITSESÜSTEEMI ÕIGUSLIK REGULEERIMINE. Vastuvõtmist ootavad rahvusvahelise kaitsealase koostööseaduse, riigisaladuse kaitse seaduse ja kaitseväge teenistuse seaduse parandused, millele peab järgnema nende kiire rakendamine. NATO-ga liitumise käigus tuleb Eestil ühineda lisaks Washingtoni lepingule veel umbes 6–7 rahvusvahelise lepinguga ning töötada välja siseriiklikud õigusaktid nende rakendamiseks. Kuigi see toimub pärast Eesti täisliikmeks saamist, tuleb need sammud varem ette valmistada.

5. ÕHUSEIRESÜSTEEMI VÄLJAEHITAMISE JÄTKAMINE JA EELDUSTE LOOMINE SELLE ÜHENDAMISEKS NATO-ga. Selleks tuleb 2003. aastal

paigaldada ja seadistada kaugmaa õhukaitse primaarradar ja üks keskmaa primaarradar. NATO samade süsteemidega koostötamise eesmärgil on vaja tagada seire- ja informatsiooniedastussüsteemide tehniline ühenduvus ning juurutada NATO-s kasutatavad protseduurid.

6. VASTUVÕTVA RIIGI TOETUSE (HOST NATION SUPPORT) KONSEPTSIOONI ALUSEL VASTAVA RIIKLIKU SÜSTEEMI ELLURAKENDAMINE. 2002. aastal koostati vastuvõtva riigi toetuse kontseptsioon, mis määrab kindlaks struktuurid ja vahendid ning nende kasutamise protseduurid. Rakendatuna peab see tagama NATO vägedele vajaliku toetuse ja abi Eesti territooriumil toimivate sõjaliste operatsioonide jaoks. Pärast kontseptsiooni kinnitamist tuleb koostada selle rakendamise plaan ning alustada rakendamist. Alustada tuleb vajaliku andmekogu loomist ja infrastruktuuri ettevalmistamist. Viimase osas tuleb intensiivistada koostööd alliansiga NATO investeringute programmi (NSIP) raames.

7. INFORMATSIOONI TURVALISUS JA STRATEEGILINE SIDE. 2003. aastal tuleb suuremat tähelepanu pöörata seire-, turva- ja sidesüsteemide väljaehitamisele. Käivitada tuleb süsteem, mis tagab vajaliku turvalisuse nii NATO poolt Eestile kui ka Eestilt NATO-le edastatava informatsiooni jaoks. Enne liitumist tuleb luua eeldused sidepidamiseks NATO strateegilise ja regionaalse tasandi staapidega. See kätkeb endas nii infrastruktuuri ettevalmistamist, vajaliku varustuse hankimist kui ka personali väljaõpet ja protseduuride rakendamist.

8. RAHUPARTNERLUSPROGRAMMIS OSALEMINE JA REFORMIKOGEMUSE JAGAMINE. NATO rahupartnerlusprogramm jääb Eesti jaoks tähtsaks julgeolekut tootvaks rahvusvaheliseks programmiks ka NATO-ga liitumisprotsessi ajal. Lisaks juba väljakujunenud koostöövormidele peaksime keskenduma oma kaitseväge ülesehitamisel, riigikaitse tsiviiljuhtimissüsteemi loomisel ja NATO-ga lõimumise protsessis saadud kogemuste jagamisele teiste riikidega.

9. KAITSEVÄE KÕRGEMA JUHTIMISTASANDI REFORMI LÕPULE VIIMINE. Kinnitada tuleb strateegilisel tasandil olevate staapide, Kaitsejõudude Peastaabi, väeliikide staapide ja operatiivstaabi põhimäärused ja koosseisutabelid. Koosseisude lõplikul kinnitamisel tuleb järgida põhimõtet, et staapide isikkoosseis oleks aastaks 2005 täidetud 90 % ulatuses.

10. PERSONALI VALIK JA ETTEVALMISTAMINE NATO-GA LÕIMUMISEST TULENEVATE ÜLESANNETE TÄITMISEKS. NATO liikmena peab Eesti osa-

lema nii NATO otsustamise ja planeerimise protsessis kui ka organisatsiooni igapäevases tegevuses. Selleks tuleb ühelt poolt saata Eesti ohvitseri ja ametnikke tööle NATO rahvusvahelistesse struktuuriüksustesse ja staapidesse, teisalt aga mehitada kompetentse kaadriga riiklikud struktuurid ja ametikohad nii Eesti missioonis NATO peakorteris juures kui ka kodus. 2003. aasta jooksul tuleb välja valida ja ette valmistada vähemalt 40–50 ohvitseri ja ametnikku, kes on valmis eelpool nimetatud ülesandeid täitma.

2001. aastal analüüsiti põhjalikult Eesti kaitsejõudude perspektiivset struktuuri ja kinnitati planeerimiseesmärgina uus struktuur. Võrreldes eelmisega on uus struktuur mahult väiksem, kuid suurenenud on selle koosseisus olevate kiirreageerimisüksuste osakaal. Samas säilitatakse võime koondada vajaduse korral kaitseväge reservi mobilisatsiooni abil suurearvuline maavägi Eesti territooriumi kaitsmiseks. Analüüsi tulemusena suurendati Eesti kaitsejõudude planeeritava struktuuri võimet valmistada ette ja saata üksusi operatsioonidele väljaspoole Eesti riiki, miinisõja võimet merel, õhuseire võimet ja vastuvõtva riigi toetuse osutamise võimet.

Eesti kaitsepoliitika

Eesti kaitsepoliitika eesmärk on riigi iseseisvuse, territooriumi, vee- ja õhuruumi puutumatuse ning konstitutsioonilise korra säilitamine. Peamisteks ülesanneteks on usutava kaitsevõime arendamine ja säilitamine ning NATO ja Euroopa Liiduga koostegutsemisvõimeliste Eesti kaitsejõudude arendamine. Kaitsejõud peavad olema valmis osalemiseks igat tüüpi NATO missioonidel.

Eesti kaitsejõudude põhiülesanded

Rahuajal

- teostada järelevalvet õhuruumi üle
- säilitada Eesti kaitsejõudude lahinguvalmidus
- õpetada välja ajateenijaid ja arendada reservüksusi
- osaleda NATO ja ÜRO rahvusvahelistel missioonidel
- tagada abi tsiviilstruktuuridele riikliku hädaolukorra puhul

Kriisisituatsioonis

- suurendada lahinguüksuste valmisolekut olenevalt olukorrast
- olla valmis üleminekuks sõjaaja struktuuridele ja alustada osalist või üldmobilisatsiooni vastavalt käsule
- integreerida sõjaliselt korraldatud üksusi teiste ministriumide valitsemisalast
- olla valmis tagama liitlasvägedele vastuvõtva riigi toetus ja vastu võtma liitlaste abivägesid

Sõjaolukorras

- kaitsta Eesti riigi territoriaalset terviklikkust
- olla valmis vastu võtma liitlasvägesid, tegema nendega koostööd, k.a. mere liikluse üle kontrolli säilitamisel ning maabumis- ja maandumiskohtade (sadamate, lennuväljade) kaitsmisel
- säilitada kontroll riigi õhuruumi üle, tagada strateegiliste objektide kaitse koostöös teiste riikide relvajõududega

Eesti kaitsejõudude struktuur ja suurus

Kaitsejõudude koosseisu kuuluvad kaitseväge, Kaitseliit ja siseministeeriumi valitsemisalas olevad sõjaliselt korraldatud üksused. Kaitseväge koosneb kolmest põhiväeliigist, keskalluvusega üksustest ja staapidest.

Sõjalises strateegias kinnitatud põhiülesannete täitmiseks on kaitseväge organiseeritud operatiivstruktuuriks ning väljaõppe- ja administratiivstruktuuriks. Operatiivstruktuuri põhiülesanne on planeerida ja korraldada kaitsejõudude sõjalisi ja kriisireguleerimise operatsioone ning kontrollida operatsioonideks määratavate üksuste valmisolekut. Väljaõppe- ja administratiivstruktuuri kuuluvate üksuste põhiülesanded on operatiivstruktuuri üksuste väljaarendamine ning valmisoleku tagamine sõjaliste ja kriisireguleerimise operatsioonide korraldamiseks, samuti kaitsejõudude tegevuse üldine tagamine.

Operatiivstruktuuri koosseisu on kaitseväge sõjaliseks tegevuseks mõeldud juhtimisstruktuurid ja üksused. Siseministeeriumi valitsemisalas olevad sõjaliselt korraldatud üksused lähevad kaitseväge operatiivstruktuuri koosseisu vabariigi valitsuse poolt kehtestatud korras. Kaitseleidus ettevalmistatud

üksuste ülemineku operatiivstruktuuri käsutusse korraldab kaitseväge juhataja. Väljaõppe- ja administratiivstruktuuri koosseisu on väljaõppekeskused, toetusüksused ja -struktuurid ning kaitseväge õppeasutused.

Operatiivstruktuur ehitatakse üles astmelise valmisoleku põhimõttel, mis võimaldab paindlikult reageerida muutusele Eesti julgeolekukeskkonnas ja saavutada täielik tegutsemisvalmidus mobilisatsiooni korral. Järgmistel aastatel suureneb kaadrikaitseväelaste ja nn kuumade reservi lepingu alusel teenistuses olevate kaitseväelaste osakaal operatiivstruktuuris, sest samal ajal suureneb ka valmisolekuüksuste osakaal. Uus struktuur suurendab Eesti kaitseväge võimet saata üksusi operatsioonidele väljaspoole Eestit.

Kaitseväge operatiivstruktuuri täissuuruseks on planeeritud 23 500 võitlejat. Operatiivstruktuuri täissuurus saavutatakse mobilisatsiooni abil. Lisaks peetakse arvestust veel 20 000–30 000. reservväelase üle, kes ei ole määratud sõjaaja ametikohtadele. Täiendusreservi kuuluvad reservväelased on läbinud kaitseväeteenistuse ja on pärast täiendõppe läbimist valmis mobilisatsiooniks.

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- tagada ESTBAT-i täielik lahinguvalmidus 2005. aasta lõpuks
- arendada välja jalaväebrigaad 2006. aasta lõpuks
- toetada territoriaalsete pataljonide ja territoriaalse juhtimisstruktuuri arendamist
- jätkata osalemist BALTBAT-i projektis vastavalt arenduskavale
- viia maaväe väljaõppe- ja juhtimisstruktuur kooskõlla uue operatiivstruktuuri nõuetega

Plaanid aastaks 2003

- valmistada ette Scoutspataljoni teine jalaväekompanii ning lahing- ja tagalatoetusallüksused
- jätkata brigaadi staabi väljaõpet
- korraldada pataljoni taktikalise grupi ja brigaadi staabi õppus, kus osalevad brigaadi 1. pataljon ja osa brigaadi lahingutoetuse allüksusi
- osaleda BALTBAT-i projektis
- jätkata osalemist rahvusvahelistes rahutagamisoperatsioonides

Maavägi

Maaväe prioriteet on kiirreageerimisüksuste ja üldotstarbeliste lahingüksuste, vastuvõtva riigi toetuse ja territoriaalse toetusstruktuuri arendamine. Maavägi koosneb maaväe staabist, väljaõppekeskustest ja lahingüksustest (tegev- ja reservüksused). Maaväe koosseisus on neli jalaväe väljaõppekeskust, üks lahingutoetusüksuste väljaõppekeskus ja Rahuoperatsioonide keskus. Maaväe koosseisus on ka sidepataljon, mis valmistab ette kaitseväge sideüksusi ja kindlustab sidealase toetuse ühendstaabile. Lahingüksustest on praegu maaväe koosseisus Scoutspataljoni jalaväekompanii ja toetusüksused ning rahvusvahelistel operatsioonidel osalevad allüksused. Lisaks neile on maaväe koosseisus neli kuuekuulises valmisolekus olevat reservväelastest koosnevat jalaväepataljoni ning mitu lahingu- ja lahingutoetusüksust.

2007. aasta lõpuks on maaväe koosseisus operatiivstruktuuri üksustest välja arendatud jalaväebrigaad ja territoriaalkaitse struktuur. Brigaad on 2006. aastal lahinguvalmis 90-päevase mobiliseerimisajaga. Üks brigaadi jalaväepataljonidest (Scoutspataljon) on 2005. aastal 30-päevases valmisolekus rahvusvaheliste operatsioonide jaoks. Brigaadi teine jalaväepataljon on samuti 30-päevases lahinguvalmiduses, kuid ainult siseriiklike missioonide tarvis.

Maaväe väljaõppe pearõhk on ajateenijate väljaõppel kuni pataljoni tasemeni ja reservväelaste täiendõppel. Kõik brigaadi üksused komplekteeritakse rahuajal kaadriksõppelastega, mis suurendab tunduvalt nende valmisolekut ja efektiivsust.

Brigaadi üksused läbivad nelja-aastase väljaõppetsükli. Esimesel aastal määratakse ajateenijad konkreetse jalaväepataljoni, lahingutoetus- või tagalatoetusüksuse juurde. Esimene aasta lõpeb õppusega üksuse tasandil. Seejärel kinnistatakse väljaõppe saanud kaitsevälased reservväelastena oma üksuste juurde järgmiseks kolmeks aastaks. Teise aasta lõpus pärast ajateenistust osalevad nad kahepäevaseks üksuse tasemel reservväelaste kursustel. Viienda aasta alguses määratakse reservväelased territoriaalse kaitsestruktuuri alluvusse või arvatakse reservi. Seda skeemi järgides on brigaadi esimene jalaväepataljon väljaõppe läbinud ja lahinguvalmis 2003. aasta maikuus.

Mere- vägi

Mereväe prioriteet on miinisõja võime arendamine, mis haarab miinitõrjevõime ja miiniveeskamisvõime, ning mille peaesmärgiks on Eesti akvatooriumi puhastamine lõhkeainest, meresõidu julgeoleku tagamine ja ühenduste tagamine rahu-, kriisi- ja sõjaajal.

Merevägi koosneb mereväe staabist, mereväebaasist ja miinilaevade divisjonist. Mereväebaas ja miinilaevade divisjon kuuluvad kaitseväge operatiivstruktuuri koosseisu. Miinilaevade divisjon koosneb kaheksast miinisõja- ja toetuslaevast, miinilaevad jagunevad miinitraaleriteks ja -jahtijateks. Miinilaevade divisjoni koosseis on ka laevaja miinituukrite grupp. Mereväe isikkoosseis koosneb suures osas kaadrikaitseväelastest. Siseministeeriumi valitsemisalas olev piirivalve merekomponent läheb kaitseväge operatiivstruktuuri koosseisu vabariigi valitsuse poolt kehtestatud korras.

Eesti mereväe lipulaev Admiral Pitka on valmis tegutsema miiniperatsioonide staabilaevana ja osutama miinilaevadele tagalatoetust. Üks Frauenlob-klassi miinitraaler ja üks Lindau-klassi miinijahtija on valmis osalema NATO programmi "Partnerlus rahu nimel" operatsioonides. Teine miinimiinijahtija on tegevusvalmis 2003. aasta suvel.

Meeskonnad on õpetatud välja NATO nõuete kohaselt ja laevad on partnerluseesmärkides kindlaks määratud valmisolekus. Miinisõjavõime arendamine toimub BALTRON-i projekti raames, mis võimaldab korraldada üksuse (eskaader) tasandi väljaõpet. Miinituukrite väljaõpe toimub Balti riikide koostööna Balti tuukrite väljaõppekeskuses.

Eesti mereväe baasiks jääb ka edaspidi Miinisadam ja alates 2004. aastast on eelarves ette nähtud ressursid sadamakompleksi renoveerimiseks.

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- säilitada kolme aluse valmisolek osalemiseks NATO/PfP operatsioonides nii iseseisvalt kui ka BALTRON-i koosseisus

- jätkata miinitõrje arendamist, sealhulgas miinialase andmebaasi loomist

- arendada mineerimisvõimet

Plaanid aastaks 2003

- hoida pidevas valmisolekus kolm alust ja miinituukrite rühm, et tagada vajaduse korral osalemine NATO/PfP operatsioonides

- osaleda BALTRON-is juhtimis- ja abilaevaga ning miinitõrjelaevadega

- jätkata miinialase andmebaasi arendamist

- arendada edasi mereväe kooli koolitus- ja väljaõppeprogramme

Õhuvägi

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- arendada välja õhuseirevõime
- luua õhukaitse juhtimisvõime
- arendada Ämari lennubaasi vastuvõtva riigi toetust ja muude õhuväele vajalike toetusülesannete teostamist
- luua side-ja infosüsteem, mis ühilduks NATO integreeritud õhukaitse süsteemiga NATINAEDS
- valmistada ette helikopteriüksus

Plaanid aastaks 2003

- osaleda BALTNET-i projektis BALTNET-i arenduskava kohaselt
- jätkata õhuseire võime arendamist installeerides kahedimensioonilise õhuseire primaarradari ASR-8 Ämaris ja viies töökorda kolmedimensioonilise õhukaitse primaarradari TPS-117
- jätkata helikopteriplootide väljaõpet
- jätkata Ämari lennubaasi väljaehitamist

Õhuväe prioriteet on õhuseire ja vastuvõtva riigi toetuse osutamine. Õhuvägi koosneb õhuväe staabist, õhuseirepataljonist, õhuväebaasist (peamiselt vastuvõtva riigi toetuse vajaduste täitmiseks) ja väikesest lennuväeksusest, mis pakub piiratud, mittesõjalist toetust maaväele. Õhuväe rahuaja struktuur jääb suures osas samaks võrreldes kriisi- või sõjaaja struktuuriga. Õhuväe isikkoosseis koosneb peamiselt kaadrikaitseväelastest. Õhuväe staapi teenindavad valve- ja pioneerilüksused tulevad territoriaalkaitse struktuurist.

Lähiaja prioriteet on arendada õhuseirevõimet Balti ühise õhuseiresüsteemi BALTNET raames. Õhuseirekeskus (Air Surveillance Operations Centre, ASOC) Ämari lennuväljal (pildil) saavutas möödunud aasta alguses oma esialgse tegevusvõime (Initial Operational Capability, IOC) ja töötab ööpäev läbi. Kolmedimensioonilise kaugmaa õhutõrje primaarradari paigaldamine on lõppenud, radar on töövalmis 2003. aasta esimesel poolel.

Vastuvõtava riigi toetuse tagamiseks arendatakse Ämari õhuväebaas välja kaheotstarbelisena, nii tsiviil- kui ka militaarvajaduste jaoks. Edasist arendustegevust täpsustatakse 2003. aastal toimuva kaitseväge struktuurianalüüsi käigus. 2003. aastal jätkub Ämari õhuväebaasi arendamine – parandatakse õhuväebaasi logistilist baasi ja lennujuhtimist. Töökorda saab kahedimensiooniline õhuseire primaarradar ASR-8. Esialgu on Tallinna rahvusvaheline lennuväli kasutatav piiratud mahus vastuvõtva riigi toetuse osutamiseks.

Territoriaalkaitse struktuur

Territoriaalkaitse struktuuri arendatakse eesmärgiga teostada kohaliku kaitse- ja tagalaoperatsioone, kaitsejõudude mobilisatsiooni, osaleda vastuvõtva riigi toetuse tagamisel ning anda tagalatoetust kaitsejõududele kriisi- ja sõjaolukorras.

Territoriaalkaitse struktuur koosneb kahest kaitseringkonnast ja kahest erikaitsepiirkonnast koos staapide ja territoriaalüksustega. Territoriaalüksusteks on viis territoriaalkaitsepataljoni, jalaväepataljon (linnalahingute jaoks), viis suurearvulist luurekompaniid (valmistatakse ette piirivalve isikkoosseisu baasil) ning tagalateenistuse üksused. Nende üksuste lahinguvalmiduse eest vastutab maaväe ülem.

Lisaks sellele luuakse territoriaalkaitse struktuuri koosseisus Kaitseleiidul baseeruvaid kompanii ja rühma suurusi kaitseallüksuseid ning mobilisatsioonimeeskondi. Kaitseleidu ülem vastutab nende üksuste tegevusvalmiduse osas operatiivstaabi ülema ees. Maaväe, Kaitseleidu ja piirivalve väljaõppe korraldamine vajab ühtlustamist ja koordineerimist, täiendamist vajavad väljaõppe tulemuste hindamise protseduurid.

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- arendada välja territoriaalkaitse struktuur 2006. aastaks

- arendada välja kaitseväge mobilisatsioonistruktuur

- üles ehitada uus mereseiresüsteem 2005. aasta lõpuks

Plaanid aastaks 2003

- korraldada Kaitseleidus kolm territoriaalkaitse õppust

- teostada väljaõpet mobilisatsiooni juhtimisstruktuuridele

- korraldada kaitseväge reservi kodusõppus ühele jalaväekompaniile piirivalves

Sõjaline juhtimine

Ülesanded keskpikaks perioodiks

Kaitsejõudude struktuurianalüüsi tulemusel ehitatakse üles uus Eesti kaitsejõudude juhtimisstruktuur:

- sõjalis-strateegilisel tasandil juhib sõjalist riigikaitset kaitseväge juhataja, kelle tööorgan on kaitsejõudude peastaap

- väljaõpet ja arendustegevust korraldavad väeliigi ülemad, kelle peäülesanne on väeliikide üksuste arendamine nende ettevalmistamise ja väljaõppe kaudu; väeliikide ülemate tööorganid on väeliikide staabid

- rahu- ja sõjaajal planeerib ja juhib sõjalisi operatsioone operatiivülem, kelle tööorgan on operatiivstaap

Plaanid aastaks 2003

- viia lõpule ühendstaabi funktsionaalne reorganiseerimine

- tagada ühendoperatsioonide juhtimiskeskuse valmisolek, et võtta üle rahvusvahelistel missioonidel osalevate Eesti üksuste juhtimine

- rakendada ühendstaabi juhtimise protseduurireeglid

- arendada sõjalise juhtimise struktuure üksuse tasandil

Sõjalis-strateegilisel tasandil juhib riigikaitset kaitseväge juhataja, kelle tööorgan on kaitsejõudude peastaap. Kaitseväge juhataja on valitsuse ja kaitseministri peamine sõjaline nõuandja. Tööülesannete täitmisel abistab teda kaitsejõudude peastaap, mida juhib peastaabi ülem.

Ühendstaabi (*Headquarters Estonian Defence Forces, HQ EDF*) moodustavad kaitsejõudude peastaap, operatiivstaap, maaväe staap, mereväe staap ja õhuväe staap. Ühendstaap ei ole tüüpiline ühendatud väeliikide staap, vaid ülalnimetatud staapide ja väeliikide ühist panust, kogemusi ning juhtimise, planeerimise, tagasiside ja kontrolli elluviimist ühendav staap. Kaitsejõudude peastaap ei paikne struktuuriliselt ühendstaabi koosseisus, kuid ühendstaap koordineerib Kaitsejõudude peastaabi tegevust territoriaalkaitseüksuste ettevalmistamisel ja ühendoperatsioonide planeerimisel.

Kolme põhiväeliigi ülemad ja Kaitsejõudude ülem nõustavad kaitseväge juhtajat rahuajal ja vägede ülemjuhatajat sõjaajal oma väeliigi raames ja missioonideks ettevalmistamisel. Väeliigi ülema tööorgan on väeliigi staap ja tema peäülesanne on oma väeliigi üksuste väljaõpe. Kaitsejõudude ülem tagab Kaitsejõudude poolt ettevalmistavate territoriaalkaitse struktuuriüksuste valmisoleku oma ülesannete täitmiseks. Peale selle vastutab ta Kaitsejõudude mittesõjaliste ülesannete täitmise eest. Kaitsejõudude ülema tööorgan on Kaitsejõudude peastaap.

Sõjalisi ja kriisireguleerimise operatsioone rahu- ja kriisiolukorras juhib operatiivstaabi ülem. Operatiivstaap (*Joint Operational Command, JOC*) tegeleb operatsioonide ja ühendõppuste planeerimise ja sõjalise julgeolekuanalüüsiga ning juhib käimasolevaid kaitseväge operatsioone ja ühendõppusi operatsioonitulema käsuõiguses. Operatiivstaap allub vahetult kaitseväge juhatajale. Administratiivselt kuulub operatiivstaap kaitsejõudude peastaabi koosseisu. Operatiivstaabi juhib operatiivülem. Operatiivjuhtimise keskus on operatiivstaabi koosseisus alalises valmiduses olev struktuuriüksus, mis moodustab sõjaaegse operatiivjuhtimisstaabi tuumiku.

Plaanis on välja arendada neli territoriaalset staapi, mille peäülesanne on territoriaalkaitse ettevalmistamine ja juhtimine ning mobilisatsiooni korraldamine ja kaitseväge reservi arvestus.

Logistika ja vastuvõtva riigi toetus

Eesti kaitseväge logistikasüsteem luuakse NATO standardite järgi, et tagada kaitsevæele tagalatoetus nii rahu- kui ka sõjaajal. See sisaldab kahte elementi: sõjaline element koos kesksete, regionaalsete ja väeliigile iseloomulike üksustega ja teine element, mis põhineb tsiviilsektoril, k.a lepingulised teenused ja tsiviilomandi sundvõõrandamine. 2001. aastal loodud kaitsevæe tagalakeskus vastutab tagalatoetuse eest, mida antakse kolmele põhivæeliigile, k.a missioonile lähetatud üksused.

Tagalakeskuse vastutusalasse kuulub kaitsejõudude tagala keskladude juhtimine ja tagala väljaõppekeskuse loomine 2003. aastal. Logistikasüsteemi osadena arendatakse välja kaks transpordipataljoni, mitu meditsiinisutust, transpordikontrolli kompanii, sõjaväepolitseiüksus ning varustus-, hooldus- ja remonditöökojad.

Tagalatoetust osutatakse ka territoriaalkaitsestruktuuride kaudu – plaanis on luua tagalapataljon (mis hõlmab meditsiinikompaniid), personalitoetuse kompanii ja mõned varustus-, hooldus-, ja remonditöökojad iga ringkonna jaoks. Kõik loodava brigaadi üksused ja territoriaalkaitse struktuuri kuuluvad kuus jalaväepataljoni peavad vahendite poolest olema logistiliselt iseseisvad. Peale selle on ette nähtud, et mobiliseeritav tagalapataljon osutab brigaadiüksustele teise tasandi toetust.

Vastuvõtva riigi toetus tähendab Eesti poolt tsiviil- ja sõjalise abi andmist rahu-, kriisi- või sõjaajal liitlas- või partnerriikide relvajõududele ja organisatsioonidele, mis asuvad ja tegutsevad Eesti Vabariigi territooriumil või läbivad Eesti Vabariigi territooriumi.

Selleks, et hõlbustada liitlas- või partnerriikide vägede transiiti ja paiknemist Eesti Vabariigi territooriumil, jõustatakse Eestis rahvusvahelised lepingud, mis reguleerivad välisriikide relvajõudude staatust ning tagavad asjakohaste sätete kiire ja paindliku rakendamise.

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- arendada logistikadoktriini kohaselt aastaks 2007 välja kaitsejõudude tagalateenistus

- parandada kõigile taktikalistele üksustele antavat tagalatoetust

- arendada ja rakendada tsentraliseeritud vastuvõtva riigi toetuse juhtimissüsteem

- välja arendada 2004. aasta lõpuks tsentraliseeritud vastuvõtva riigi toetuse andmebaas, mis hõlmab kõiki vajalike infrastruktuure ja vahendeid

Plaanid aastaks 2003

- jätkata kaitsevæe logistikakeskuse arendamist

- jätkata kaitsejõudude tagalatoetuse süsteemi arendamist rahvusvahelisteks operatsioonideks

- rakendada uus materjalihaldussüsteem CONCORDE

- jätkata vastuvõtva riigi toetuse kontseptsiooni rakendamist

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- rakendada uus valmisoleku- ja mobilisatsioonisüsteem

- üle vaadata olemasolev mobilisatsiooni juhtimisstruktuur

Plaanid aastaks 2003

- viia lõpule kaitseväge mobilisatsiooniplaani väljatöötamine

- rakendada vabariigi valitsuse määrus mobilisatsiooni korraldamise kohta

- käivitada mobilisatsioonialane personali ja varustuse andmebaas

- jätkata mobilisatsioonipersonali ettevalmistamist

- viia lõpule BALTTERS-i projekt

Valmisolek ja mobilisatsioon

Eesti kaitseväge jagatakse valmisoleku järgi kolme kategooriasse. Alalise valmiduse üksustesse kuuluvad õhuseirepataljoni ja piirivalve valvepersonal, Scoutspataljoni allüksused ja mobilisatsioonimeeskonnad. Kiirreageerimisüksused on Scoutspataljon, üks brigaadi jalaväepataljonidest, NATO käsutusse antud laevad, Ämari õhuväebaas ning osa territoriaalkaitseüksusi. Kõik ülejäänud kaitseväge üksused on põhivalmiduse kategoorias. Peale eelmainitute on vajaduse korral võimalik kaasata operatsioonidesse väljaõppekeskustes väljaõppel olevaid allüksusi ja üksikisikuid.

Arendatakse välja mobilisatsioonisüsteem, mis tagab pinge- või kriisiolukorras reservväe osalise või valikulise mobilisatsiooni ning sõjaajal täieliku mobilisatsiooni. Mobilisatsiooni korraldamist toetab uus personaliplaneerimis- ja informatsioonisüsteem, mis on välja töötatud koostöös Rootsi spetsialistidega. Kaitsejõud saavutavad oma täieliku lahinguvälmiduse pärast reservväelaste mobiliseerimist ning kaitsejõudude tööpõhimõtte põhineb astmelisel

valmisoleku suurendamise süsteemil, mis reageerib igasugusele muutusele Eesti julgeolekukeskkonnas.

Võimaldamaks Scoutspataljoni kiiret kasutamist nii siseriiklike ülesannete kui ka rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ilma mobilisatsiooni väljakuulutamiseteta, rakendatakse selle pataljoni komplekteerimisel isikkoosseisuga nn kuuma reservi lepingut. Teine kiirreageerimisvalmidusega jalaväepataljon põhineb valmisolekureservi süsteemil, mis samuti võimaldab reservväelasi kiiresti rakendada.

Kaitseministeerium on riikliku totaalkaitsestruktuuri keskne mobilisatsiooni koordineerija ning mobilisatsiooniplaani täideviimine on territoriaalkaitsestruktuuri ülesanne. Mobilisatsioonisüsteem tagab osalise või valikulise mobilisatsiooni pinge- või kriisisituatsioonis ning täieliku mobilisatsiooni sõjaolukorras. 2002. aastal valmistati ette vabariigi valitsuse määrus mobilisatsiooni juhtimise kohta (ettevalmistus ja korraldamine) ning koostati vajalikud seaduse parandused.

Osalemine rahvusvahelistes rahutagamisoperatsioonides ning Eesti panus NATOsse ja Euroopa Liitu

Eesti üks tähtsam kaitsealane prioriteet on osalemine rahvusvahelistes rahuoperatsioonides. Eesti osaleb NATO poolt juhitud KFOR-i ja SFOR-i operatsioonides ning ÜRO järelvalveoperatsioonis UNTSO. 2002. aasta juulis lõppes Eesti osalemine OSCE piirivalve vaatlusmissioonis (BMOM). 2002. aastal osales rahvusvahelistes rahutagamisoperatsioonides 166 sõjaväelast.

2003. aastal jääb Eesti osalus samale tasemele. Seoses rahvusvahelise julgeolekuolukorra arenguga Balkanil viib Eesti koostöös Taani, Läti ja Leeduga oma üksused SFOR-ist KFOR-i. Allüksuste rotatsiooni puhul kasutatakse sama BALTSQN-i skeemi, mida rakendati SFOR-i missioonil. Esimesena läks veebruaris 2003 SFOR-i üle Eesti kompanii.

Märgatavalt on vähenenud vajadus juhtriigi abi järele rahutagamisoperatsioonides osalevate Eesti üksuste väljaõpetamisel ja varustamisel. Praegu SFOR-is osaleva Eesti üksuse missiooneelne väljaõpe toimus Eestis, vaid viimane väljaõppetsükkel korraldati Taanis. KFOR/MSU-s osalevate rahuõdurite nii missiooneelne kui ka missioonialane väljaõpe toimus täiel määral Eestis.

Eesti on teatanud oma mitme üksuse valmisolekust osaleda PFP-i operatsioonides ning andnud oma esialgse panuse NATO operatiivstruktuuri mehitamiseks ja Euroopa kiirreageerimisüksuste loomiseks. Eesti poolt väljapakutud üksused hõlmavad kergjalaväepataljoni, sõjaväepolitsei gruppi, demineerijate gruppi, kahte miinitörjelaeva ja miinitörje abilaeva.

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- olla valmis iga-aastaseks osalemiseks rahvusvahelistes rahutagamisoperatsioonides kuni ühe jalaväekompaniiga, ühe erirühma, 2–3 sõjalise vaatleja, 4–6 meest koosneva staabielemendiga ning kuni kahe laevaga

- tagada Scouts-pataljoni valmidus osaleda rahutagamisoperatsioonides ja teistes rahvusvahelistes missioonides

Plaanid aastaks 2003

- olla valmis iga-aastaseks osalemiseks rahvusvahelistes rahutagamisoperatsioonides kuni ühe jalaväekompaniiga, ühe erirühma, 2–3 sõjalise vaatleja, 4–6 meest koosneva staabielemendiga ning kuni kahe laevaga

- osaleda KFOR-is sõjaväepolitsei üksusega ja KFOR-i staabis

- osaleda ÜRO missioonil UNTSO Lähis-Idas

- jätkata osalemist operatsioonis Enduring Freedom

Ülesanded keskpikaks perioodiks

- hankida kogu vajalik varustus jalaväebrigadile, sh Scoutspataljonile

- hankida õhu- ja mereseire varustust

- hankida miinisõja varustust mereväele

Plaanid aastaks 2003

- jätkata mereseireradarisüsteemi põhjalikku moderniseerimist

- alustada lühimaa õhukaitsesüsteemide hanget

- hankida nüüdisaegseid tankitõrjesüsteeme

- hankida haubitsad brigaadi suurtükiväepataljonile

- jätkata Scoutspataljoni relvastuse ja varustuse moderniseerimist

- jätkata imitaatorite programmi

Tehniline varustus ja materjal

2002. aastal käivitati terviklik Eesti kaitsejõudude varustuse hankeprogramm, mis viiakse ellu paralleelselt jätkuvate varustuse kingetega välisriikidelt. Kaitseväge varustus hangitakse kolmes etapis. "Arengukava 2015" kohaselt hangitakse sõjaaja operatiivstruktuuri tabelvarustus (*Table of Equipment*, TOE) aastaks 2007. Alates aastast 2008 algab laskemoona ja muu tarbevarustuse hankimine. Hiljemalt 2010. aastal vahetatakse välja suur osa kingitud ja nüüdseks juba aegunud varustusest. Kavandatud varustuse hanked koos abiprogrammidega võimaldavad operatiivstruktuuri peamiste osade väljaarendamise aastaks 2006.

Suuremad varustuse hankeprogrammid sisaldavad muuhulgas juhitavaid tankitõrjerelvi (2002–2003), lühimaa õhutõrjesüsteeme (2004–2006), ABK-kaitsevarustust (2002–2003) ja öövaatlusseadmeid (2005–2006).

Mere-seire radarisüsteemi hange algas plaanipäraselt. 2002. aastal kinkis Norra Kuningriik kahedimensioonilise primaarõhuseireradari ASR-8. Ämari lennubaasi arendamiseks sai Eesti kaitseväge abi korras varustust Taani Kuningriigist. Ameerika Ühendriigid kinkisid õhuväele neli kopterit R-44.

Eelarvelised vahendid 2003. aastal

Numbrid on täpsustatud Eesti PARP Survey 2002 rahandustabelite (Lisa B) alusel seisuga veebruar 2003. Informatsioon on korrastatud vastavalt NATO kaitsekulutuste definitsioonile ja seega ei ole andmed otseselt võrreldavad ANP-s esitatutega.

2002. aastal suurendati kaitsekulutusi 2 %-ni rahvuslikust koguproduktist. Samast põhimõttest lähtuti ka Riigikogu poolt 2002. aasta detsembris heakskiidetud 2003. aasta kaitseelarve planeerimisel. 2002. aasta jooksul suurendas rahandusministeerium rahvusliku koguprodukti prognoosi ja kuigi aasta jooksul võeti vastu kaks lisaelarvet, siis kaitsekulutused ei suurenenud.

Järgnevates tabelites ja skeemidel antakse ülevaade kaitsekulutuste kohta. Kaitsekulutused koosnevad kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest, laenu tagasimaksetest ja siseministeeriumi valitsemisalas olevatest kaitsekuludest. Alates 2002. aastast ei kuulu päästeamet enam relvajõudude hulka. Seetõttu ei kuulu päästeameti eelarve alates sellest aastast enam kaitsekulutuste hulka.

Kaitsekulutused, SKP ja kaitsekulutuste osakaal 2002.-2006. aastal (prognoositav)

	2002	2003	2004	2005	2006
SKP, miljon EEK	105 800,7	116 193,5	123 165,6	130 555,6	138 388,9
SKP, miljon EUR	6 761,9	7 426,1	7 871,7	8 344,0	8 844,6
SKP reaalne kasv, %	4,30	5,50	6,00	6,00	6,00
Kaitsekulutused, % SKPst	1,92	2,04	2,00	2,00	2,00
Kaitsekulutused, miljon EEK	2 027,8	2 375,9	2 463,3	2 611,1	2 767,8
Kaitsekulutused, miljon EUR	129,6	151,8	157,4	166,9	176,9
KM eelarve, % of SKP	1,92	2,04	1,80	1,80	1,80
KM eelarve, miljon EEK	1 626,4	2 051,8	2 217,0	2 350,0	2 491,0
KM eelarve, miljon EUR	103,9	131,1	141,7	150,2	159,2
SM kaitsekulutused, % SKPst	0,38	0,28	0,20	0,20	0,20
SM kaitsekulutused, miljon EEK	401,5	324,1	246,3	261,1	276,8
SM kaitsekulutused, miljon EUR	25,7	20,7	15,7	16,7	17,7

Märkus 1: Alates aastast 2003 ja edasi.

Märkus 2: Rahandusministeerium muutis SKP prognoosi 2002. a juunis. Kaitsekulutused ei suurenenud ja nende osakaal SKP-st langeb tõenäoliselt 2,0%-lt 1,92%-le.

Dokumendis "Arengukava 2015" fikseeritu järgi kasvasid investeeringud ehitusse alates aastast 2001, kuid hakkavad vähenema alates 2003. aastast. 2005. aastaks on välja ehitatud suurem osa juhtimis- ja tagala- ning maaväe infrastruktuurist.

2003. aastal alustatakse suuremahulisi hankeprogramme jalaväebrigadi jaoks varustuse soetamiseks. Seetõttu kasvab alates aastast 2003 varustushangete osakaal kaitseministeeriumi eelarves. Samaaegne operatiivkulude kasv on seotud rahvusvahelistesse operatsioonidesse antava panuse suurenemise ja maaväe väljaõppeprotsessi täiustamisega. Kavandatav tsiviil- ja militaarpersonal suurendamine Eesti esinduses NATO juures ja NATO staapides toob kaasa personalikulude tõusu 2003. aastal.

Kaitsekulud 2002. ja 2003. aastal (prognoos, EEK)

	2002 miljon	2002 %	2003 miljon	2003 %
Kaitseministeeriumi eelarve	1 626,40	80,2%	2 051,80	86,4%
Personalikulud	575,90	28,4%	628,90	26,5%
Tegevuskulud	561,90	27,7%	746,00	31,4%
Varustuse hanked	149,90	7,4%	317,10	13,3%
Infrastruktuur	333,30	16,4%	351,60	14,8%
Arendustegevus	5,40	0,3%	8,20	0,3%
Siseministeeriumi kaitsekulutused	401,50	19,8%	324,10	13,6%
KOKKU	2 027,90	100,0%	2 375,90	100,0%

Märkus: Numbrid on täpsustatud Eesti PARP Survey 2002 rahandustabelite (Lisa B) alusel seisuga veebruar 2003. Informatsioon on korrastatud vastavalt NATO kaitsekulutuste definitsioonile ja seega ei ole andmed otseselt võrreldavad ANP-s esitatutega.

Kaitsekulud 2002. ja 2003. aastal (prognoos, €)

	2002 miljon	2002 %	2003 miljon	2003 %
Kaitseministeeriumi eelarve	103,95	80,2%	131,13	86,4%
Personalikulud	36,81	28,4%	40,19	26,5%
Tegevuskulud	35,91	27,7%	47,68	31,4%
Varustuse hanked	9,58	7,4%	20,27	13,3%
Infrastruktuur	21,30	16,4%	22,47	14,8%
Arenduskulud	0,35	0,3%	0,52	0,3%
Siseministeeriumi kaitsekulud	25,66	19,8%	20,71	13,6%
KOKKU	129,61	100,0%	151,85	100,0%

Märkus: Andmed on täpsustatud Eesti PARP Survey 2002 rahandustabelite (Lisa B) järgi seisuga veebruar 2003.

Kaitse- ministeeriumi eelarve 2003

2003. aasta kaitseeelarve koostati "Arengukava 2015" rakendusplaani 2003-8 alusel ja eelarve kogusuurus on 2 375,9 miljonit krooni. Kaitseministeeriumi osakaal kaitsekulutustes moodustab 88,5% ja on 2 051,8 miljonit krooni. Järgnevalt on kaitseministeeriumi eelarve tegevusvaldkondade kaupa lahti kirjutatud.

Varustuse hanked

2003. aastal kasvab oluliselt varustuse hangete eelarve. Hangete kogusumma moodustab 317,1 miljonit krooni. Umbes 75% hangete kogueelarvest läheb maaväe hangeteks (sh *Scoutspataljon*). Suuremad hankeprojektid on järgmised:

• õhutõrje raketisüsteemid	57,4 miljonit krooni
• õhutõrje raketid (tavarelvastus)	54,8 miljonit krooni
• suurtükisüsteemid	57,0 miljonit krooni
• lahingusõidukid	45,5 miljonit krooni
• pioneerivarustus	9,5 miljonit krooni
• sidevarustus	84,8 miljonit krooni.

Tähtsamad rahvusvahelised abiprogrammid:

- jalaväebrigaadi varustuse hankeprojekt koostöös Rootsiga
- sidevarustuse hankeprojekt koostöös Ameerika Ühendriikidega
- lennubaasi varustuse hankeprojekt koostöös Taaniga.

Infrastruktuur

Ehituskulud jäävad sisuliselt 2002. aasta tasemele, kuid nende osakaal kaitseministeeriumi eelarves väheneb. Ehituskulude kogusumma on 351,6 miljonit krooni. Suuremad ehitusprojektid on järgmised:

• jalaväe väljaõppekeskused	110,0 miljonit krooni
• Tapa väljaõppekeskus ja keskpõlügen	85,5 miljonit krooni
• tagalatoetuse infrastruktuur	29,0 miljonit krooni
• staabid	22,5 miljonit krooni.

Väiksemad projektid on lennubaas ja korterid kaadrikaitsevälaliste jaoks.

Tegevuskulud ja personalikulud

2003. aasta tegevus- ja personalikulude kogusumma on 1 374,9 miljonit krooni. Tegevuskulud kasvavad võrreldes eelmise aastaga seoses rahvusvaheliste missioonide mahu kasvu ja maaväe väljaõppeprotsessi kvalitatiivse paranemisega. Personalikulude suurenemine on samuti seotud rahvusvaheliste missioonidega. Kavandatud on *Scoutspataljoni* palgatõus ja arvestatud on ka vajadusega saata rohkem personali tööle välisriikidesse, eelkõige Eesti esindusse NATO juures ja NATO staapidesse.

Lühendid

ANP – *Annual National Plan* – NATO-ga liitumise aastaplaan
ASOC – *Air Sovereignty Operations Centre* – õhuseirekeskus
BALTBAT – *Baltic Battalion* – Balti pataljon
BALTDEFCOL – *Baltic Defence College* – Balti Kaitsekolledž
BALTNET – *Baltic Air Sovereignty Network* – Balti õhuseirevõrk
BALTRON – *Baltic Naval Squadron* – Balti mereväe divisjon
CSBM – *Confidence and Security Building Measures* – usaldust ja stabiilsust suurendavad meetmed
CHOD – *Chief of Defence* – kaitseväge juhataja (rahuajal)
CINC – *Commander-in-Chief* – kaitseväge ülemjuhataja (sõjaajal)
EDF – *Estonian Defence Forces* – Eesti kaitsejõud
ESTBAT – *Estonian Rapid Reaction Battalion* – Eesti kiirreageerimispataljon
ESNET – *Estonian Air-surveillance System* – Eesti õhuseiresüsteem
EOD – *Explosive Ordnance Disposal* – lõhkemoona disponeerimine
ESDP – *European Security and Defence Policy* – Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika
FSR – *Review of the Force Structure* – kaitsejõudude struktuurianalüüs
GSEDF – *General Staff of the Estonian Defence Forces* – Eesti kaitsejõudude peastaap
HNS – *Host Nation Support* – vastuvõtva riigi toetus
HQ – *Headquarters* - peakorter
JOC – *Joint Operations Centre* – ühine operatiivjuhtimiskeskus
KFOR – *Kosovo Force* – rahutagamismissioon Kosovos
KVÜÕA – *Military Educational Establishment* – Kaitseväge Ühendatud Õppeasutused
MAP – *Membership Action Plan* – liitumise tegevusplaan
MCM – *Mine countermeasures* – miinitõrje
MOD – *Ministry of Defence* – kaitseministeerium
MOUT – *military operations on urban terrain* – linnalahing
MSU – *Multinational Support Unit* – mitmerahvuseline eriüksus
NATO – *North Atlantic Treaty Organisation* – Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon
NBC – *Nuclear, Biological and Chemical Weapons* – aatomi-, bakterioloogilised ja keemiarelvad (ABK)
NSC – *National Security Concept* – rahvusliku julgeoleku kontseptsioon
PfP – *Partnership for Peace* – programm "Partnerlus rahu nimel"
PGs – *Partnership Goals* – partnerluseesmärgid
PSO – *Peace Support Operation* – rahutagamisoperatsioon
SFOR – *Stabilisation Force* – rahutagamismissioon Bosnia-Hertsegoviinas
UNTSO – *United Nations Truce Supervision Organisation* – ÜRO missioon Lähis-Idas

*Eesti Vabariigi Kaitseministeerium
Kaitsepoliitika ja riigikaitse planeerimise osakond
Sakala 1
15094 Tallinn
email: info@kmin.ee*